

Zagrożenia związane z inwestowaniem w produkty złożone

Kluczowe informacje

- *W przypadku nieznaności podstawowych cech produktu lub związanych z nim głównych zagrożeń nie należy w niego inwestować. Należy natomiast rozważyć możliwość skorzystania z profesjonalnego doradztwa w kwestii najodpowiedniejszej inwestycji.*
- *Trzeba mieć świadomość, że niekiedy nazwa produktu może nie odzwierciedlać jego cech. Do obiecanych „wysokich”, „gwarantowanych”, „pewnych” czy „bezwzględnych” zwrotów z inwestycji należy podchodzić z rezerwą. Często okazuje się, że są to wprowadzające w błąd obietnice.*
- *Należy zachować ostrożność w razie zaistnienia potrzeby uzyskania dostępu do swoich pieniędzy przed terminem zakończenia inwestycji/zapadalności.*
- *Przed dokonaniem inwestycji trzeba zapoznać się z jej całkowitymi kosztami. Koszt inwestycji ma wpływ na prawdopodobny zwrot z takiej inwestycji. Dostępne mogą być również podobne, lecz nie tak złożone produkty, które wiążą się z niższymi kosztami.*

Dlaczego ESMA wydaje to ostrzeżenie?

W okresie historycznie niskich stóp procentowych firmy inwestycyjne zareagowały pozytywnie na poszukiwanie zwrotów z inwestycji poprzez oferowanie złożonych produktów inwestycyjnych.

Niektóre z tych produktów opracowano tak, aby umożliwić inwestorom indywidualnym dostęp do różnego rodzaju aktywów (akcji, obligacji, towarów) i strategii inwestycyjnych, które dotychczas były dostępne wyłącznie dla inwestorów profesjonalnych.

Produkty złożone są często wprowadzane na rynek w sposób agresywny. W reklamach niekiedy używa się wabiących sloganów, takich jak „bezwzględny zwrot”, „gwarantowany” i „pewny wzrost” lub obiecuje się zwroty znacznie przewyższające zyski z kont depozytowych, jakie w danej chwili oferują banki. Często okazuje się, że te sztandarowe obietnice wprowadzają odbiorcę w błąd lub oznaczają coś innego niż to, czego mógłby się on spodziewać.

Inwestorzy często nie rozumieją sposobu funkcjonowania produktów złożonych. Dokładniej ujmując, powiązane z nimi ryzyko, koszty oraz oczekiwane zwroty z inwestycji często nie są tak oczywiste czy łatwe do zrozumienia.

Ocena i oszacowanie ryzyka związanego z inwestowaniem w produkty złożone wymaga dużej wiedzy. Z czasem wymagają one również aktywnego zarządzania i kontroli. Tymczasem zadania te są często zbyt czasochłonne i skomplikowane dla inwestorów indywidualnych. Należy mieć na uwadze te problemy, rozważając inwestycję w produkty złożone.

Organizacje będące profesjonalnymi inwestorami powinny przeanalizować, czy są odpowiednio wyposażone i czy dysponują specjalistyczną wiedzą niezbędną do zapewnienia aktywnego zarządzania i kontroli na wymaganym poziomie.

Jakie „produkty złożone” mamy na myśli?

Złożoność to pojęcie względne. Wiele elementów może wpłynąć na zrozumienie określonego produktu. Produkt można uznać za złożony, jeżeli:

- is jest instrumentem pochodnym lub zawiera instrument pochodny (instrument pochodny to instrument finansowy, którego wartość opiera się na wartości innego instrumentu finansowego lub niektórych innych bazowych instrumentów finansowych lub indeksu, takich jak obca waluta czy stopy procentowe – często zawierają się w produkcie finansowym, prowadząc do określonej strategii inwestycyjnej lub ją rozszerzając, dając zabezpieczenie lub kompensując niektóre zagrożenia);
- posiada instrumenty bazowe lub indeksy, których wartości nie można łatwo ocenić lub których cena czy wartość nie są publicznie dostępne;
- ma ustalony czas trwania inwestycji przy jednoczesnym braku wyraźnego wskazania infor-

macji dotyczących kar na wypadek wcześniejszego wycofania się z inwestycji;

- używa się w nim wielu zmiennych lub złożonych wzorów matematycznych w celu określenia zwrotu z inwestycji;
- daje warunkowe lub częściowe gwarancje albo zapewnia warunkową lub częściową ochronę kapitału, jak również dopuszcza możliwość wygaśnięcia ww. zabezpieczeń w przypadku wystąpienia określonych zdarzeń.

Oto przykładowe produkty, które można uznać za złożone: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami (ABS); niektóre rodzaje obligacji, takie jak obligacje zamienne czy podporządkowane; certyfikaty inwestycyjne; kontrakty na różnicę (CFD); obligacje powiązane z ryzykiem kredytowym; produkty strukturyzowane; oraz warrant.

Jakie są główne zagrożenia związane z inwestowaniem w produkty złożone i słabe punkty takich inwestycji?

Chociaż produkty złożone mogą zapewniać korzyści, to istnieją pewne zagrożenia związane z inwestowaniem w nie i potencjalne minusy takich inwestycji, które mogą nie być oczywiste czy łatwe do zrozumienia. Trzeba mieć pełną świadomość takich zagrożeń oraz należy upewnić się, czy posiadana wiedza na temat podstawowych cech produktu jest wystarczająca w celu podjęcia świadomej decyzji inwestycyjnej.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności polega na niemożności łatwej sprzedaży produktu w razie zaistnienia takiej konieczności przed terminem zakończenia inwestycji. Jeżeli produkt nie jest płynny, co się często zdarza w przypadku produktów złożonych, istnieje duże prawdopodobieństwo, że będziemy musieli go sprzedać z dużym rabatem/dyskontem w stosunku do ceny nabycia (tracąc tym samym pieniądze) lub nie będziemy mogli go sprzedać wcale.

Ryzyko dźwigni finansowej

„Dźwignia finansowa” to termin stosowany do opisanego sposobów lub strategii zwielokrotnienia potencjalnych zysków i strat, takich jak pożyczki pieniężne czy stosowanie takich produktów jak instrumenty pochodne. Możemy otrzymać propozycję inwestycji z dźwignią finansową, aby zapewnić sobie wyższy zwrot z inwestycji, ale musimy pamiętać, że dźwignia finansowa może też łatwo zwielokrotnić straty.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to codzienne ryzyko strat powodowanych zmianami cen rynkowych. Produkty złożone mogą narażać nas na niektóre rodzaje ryzyka rynkowego, ponieważ często są przeznaczone do inwestowania w oddzielne rynki instrumentów bazowych (na przykład w akcje, stopy procentowe, kursy walutowe, towary).

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe to ryzyko niewypłacalności emitenta produktu lub firmy, z którą przeprowadza transakcje i tym samym ryzyko braku możliwości wywiązania się ze zobowiązań umownych i spłaty naszej inwestycji.

Agencje ratingowe oceniają niektóre instrumenty. Jeżeli rozważamy inwestycję w instrument posiadający rating, powinniśmy upewnić się, czy wiemy, co ten rating oznacza. Niski rating oznacza wyższe ryzyko niewypłacalności emitenta i straty zainwestowanych pieniędzy. Wysoki rating to dużo mniejsze ryzyko niewypłacalności emitenta, ale niekoniecznie zwrot z inwestycji w oczekiwanej kwocie. Trzeba mieć również świadomość, że rating emitenta może się zmienić w okresie życia produktu.

Koszt złożoności produktu

Złożone struktury w ramach produktu mogą oznaczać większy koszt tego produktu, ponieważ płaci się za wszystkie jego elementy składowe. Koszty z tytułu prowizji i opłat zazwyczaj są również uwzględnione w strukturze produktu, zatem nie są one łatwo dostrzegalne.

Dalsze informacje

Zawsze należy sprawdzić, czy firma, z którą współpracujemy jest uprawniona do prowadzenia działalności inwestycyjnej w naszym kraju. Można to sprawdzić na stronie internetowej krajowego organu nadzoru, któremu dana firma podlega. W przypadku firmy nieuprawnionej czy nieregulowanej istnieje większe prawdopodobieństwo niestosowania przez nią zasad ochrony inwestora oraz możliwość braku dostępu do procedur dochodzenia roszczeń czy systemów rekompensat.

Wykaz wszystkich krajowych organów nadzoru i ich stron internetowych znajduje się również na stronie internetowej ESMA: <http://www.esma.europa.eu>.